

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Центру наукових досліджень
та викладання іноземних мов НАН України

к.філол.н., доцент

ЖАЛАЙ В.Я.

« 7 » вересня 2021 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК 05 ННД

Асистентська педагогічна практика

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 035 «Філологія»

Київ 2021

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Асистентська педагогічна практика
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (м. Київ)
Повна назва структурного підрозділу	кафедра іноземних мов
Розробник(и)	Ільченко О.М., д.філол.н., проф. Кравченко Н.Г., к.філол.н., ст. викл. Крамар Н.А., доктор філософії з філології
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень НРК України – 9 рівень QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень
Семестр вивчення навчальної дисципліни	1-2 семестри 3 року навчання (п'ятий та шостий семестри)
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, з яких Практичні (індивідуальні) заняття – 60 годин Самостійна робота – 30 годин
Мова(и) викладання	українська, англійська
Викладач(і)	Науковий керівник аспіранта, викладачі ЦНДВІМ НАНУ: к.філол.н., ст.викл. Кравченко Н.Г., к.філол.н., ст. викл. Шелковнікова З.Б., к.філол.н., ст.викл. Бедріч Я.В. доктор філософії з філології Крамар Н.А.
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	обов'язковий компонент, нормативна навчальна дисципліна ОК 05 ННД
Передумови для вивчення дисципліни	Другий рівень вищої освіти (диплом магістра) Передумова вивчення. Навчальна дисципліна «Асистентська педагогічна практика» базується на базових знаннях і навичках педагогічної роботи, яка є невід'ємним складником вищої освіти у галузі філології, а також на глибокому та докладному аналізові педагогічної літератури, передусім з методики викладання іноземних мов, літератури суміжних галузей

	знань, пошуку інформації і є базовою для підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти – доктора філософії – відповідно до навчального плану спеціальності 035 «Філологія».
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні.
Обмеження	Обмеження відсутні.
3. Мета навчальної дисципліни	
<p>Метою проведення асистентської педагогічної практики є формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери освіти відповідної спеціальності, створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики й технології навчання, набуття аспірантами навичок та досвіду навчальної та навчально-методичної діяльності, необхідних для викладання у закладах вищої освіти (ЗВО) дисциплін за профілем отриманої спеціальності освітньо-наукового рівня доктора філософії, поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, оволодіння аспірантами-практикантами сучасними методами, формами та засобами навчання, формування у них на базі одержаних у ЗВО знань із базових психолого-педагогічних дисциплін, застосування сучасних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку.</p> <p>Асистентська педагогічна практика спрямована на виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності, з акцентом на здатності здійснювати різні види педагогічної комунікації. Оволодіння аспірантами-практикантами сучасними методами, формами та засобами навчання, формування у них на базі одержаних у ЗВО знань із базових психолого-педагогічних дисциплін, професійних навичок та вмінь є ключовими для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу. Асистентська педагогічна практика спрямована на виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.</p>	
4. Зміст навчальної дисципліни	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-дослідна діяльність аспіранта. 2. Методична діяльність аспіранта-практиканта. 3. Навчальна діяльність аспіранта. 	
5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	
<p>Аспірант має знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні поняття і категорії педагогіки та методики викладання у ЗВО; • навчально-методичні комплекси для студентів/аспірантів ЗВО; 	

- сучасні підходи до формування у студентів/аспірантів професійної компетентності;
- інноваційні освітні технології навчання у ЗВО;
- форми, види і способи контролю й оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей;
- основні організаційні форми реалізації освітнього процесу у ЗВО;
- основи планування освітнього процесу у ЗВО;
- основні положення законодавства України в галузі вищої освіти, програмних документів, які стосуються навчання студентів та викладання у ЗВО;
- завдання і функції науково-педагогічного працівника;
- вимоги до підготовки документального супроводу викладання у ЗВО;
- основні принципи, методи, види навчання у ЗВО, у тому числі дистанційної освіти.

Аспірант має вміти:

- визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання;
- аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів ЗВО;
- контролювати й оцінювати рівень сформованості всіх складників професійної компетентності;
- планувати й реалізовувати різні форми організації освітнього процесу у ЗВО;
- планувати (проектувати) вивчення навчальних дисциплін;
- відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу для проведення різних видів навчальних занять;
- використовувати знання про індивідуально-вікові особливості молоді при проведенні занять;
- застосовувати інноваційні методи, прийоми та засоби навчання студентів/аспірантів;
- підвищувати професійні вміння, вивчати передовий педагогічний досвід.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Завдання базової обов'язкової навчальної дисципліни «Асистентська педагогічна практика» ОК 05 ННД «Методологія та організація наукових досліджень у філологічних науках» полягає у формуванні та набутті таких компетентностей: загальні компетентності: ЗК: 2-7, 9-12 (відповідно до переліку загальних компетентностей ОНП). Фахові компетентності: ФК 2, 6, 10, 11, 27 (відповідно до переліку фахових компетентностей ОНП). Програмні результати навчання: ПРН 1.5, 2.1, 2.2., 2.4, 2.7, 2.8, 3.1, 3.4, 4.1, 4.3, 4.4 (відповідно до переліку програмних результатів навчання ОНП).

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є:
практичні заняття (П) та
самостійна робота (С).

Навчально-тематичний план лекцій і практичних занять

1-2 семестри 3 року навчання (п'ятий та шостий семестри)

	Назва теми	Кількість	годин	
		10	10	10
1.	Науково-дослідна діяльність аспіранта	30	10	30
2.	Методична діяльність аспіранта-практиканта	20	10	20
3.	Навчальна діяльність аспіранта.	60	30	60
		90		90
	Усього	10	10	10

Змістовий модуль 1

Науково-дослідна діяльність аспіранта

Передбачає вивчення та критичний аналіз сучасної науково-методичної літератури з питань методики викладання іноземних мов.

Теми для опрацювання:

1. Шкала CEFR 2018: основні характеристики та порівняльний аналіз з попередньою версією. Типи та принципи тестування.
2. Ключові імена у методиці викладання іноземних мов: історія і сьогодення.
3. Сучасні методичні принципи навчання іноземних мов.
4. Актуальність питання “postmethod condition” (В. Kumaravadivelu).
5. Нові напрями у викладанні іноземних мов:
  - ✓ Task-based Approach
  - ✓ Project-based Approach
  - ✓ Lexical Syllabus

Новітні технології навчання іноземних мов

- ✓ Blended learning
- ✓ Mobile learning
- ✓ Gamification
- ✓ Embodied learning
- ✓ English as a *lingua franca* (ELF)
- ✓ Multi-literacies and trans-languaging
- ✓ English as a medium of instruction (EMI)
- ✓ Content and language integrated learning (CLIL)

Тандем-технології у викладанні іноземних мов.

Специфіка CALL.

8. Навчальні платформи -Learning management platforms (LMSs) (EDMODO та ін.)
  9. Провідні світові фахові часописи, блоги та онлайн ресурси у галузі викладання іноземних мов.
  10. Методика і лінгвокраїнознавство. Лінгвокультурна компетентність.
  11. Методика навчання іншомовної вимови.
  12. Методика навчання іншомовної граматики.
  13. Методика навчання іншомовної лексики.
  14. Методика навчання говоріння.
  15. Методика навчання читання.
  16. Методика навчання письма.
  17. Методика навчання сприйняття на слух.
  18. Навчально-методичний комплекс та його функції.
  19. Аналіз специфіки сучасних НМК з викладання мови для спеціальних цілей, передусім англійської для науковців.
    - Ilchenko O. The Language of Science = Англійська для науковців. – 4th edition, revised. – К.: «Едельвейс», 2019.
    - “Q: Skills for Success” (2015)
    - “Q: Skills for Success Reading and Writing Level 5” (2015) by N.A. Caplan and S.R. Douglas, Oxford University Press;
    - “Cambridge Academic English C1 Advanced Student's Book: An Integrated Skills Course for EAP” (2012) by M. Hewings, C. Thaine and M. McCarthy;
    - “Cambridge Academic English B2 Upper Intermediate” (2012) by M. Hewings and M. McCarthy;
    - “Oxford EAP: Advanced/C1” (2013) by E. de Chazal and J. Moore,
    - “Oxford EAP: Upper Intermediate/B2” (2012) by E. de Chazal and S. McCarter;
    - “Cambridge English for Scientists” (2011) by T. Armer;
    - “Cambridge English for Engineering” (2008) by M. Ibbotson;
    - “English for Academic Study: Extended Writing & Research Skills Course Book” (2012) by J. McCormack and J. Slaght.
    - A. Wallwork “English for Writing Research” (2016), “English for Presentations at International Conferences” (2016); “English for Academic CVs, Resumes, and Online Profiles” (2019).
- А також:
- D. Larsen-Freeman “Grammar Dimensions: Form, Meaning, Use” (2006);
  - “The Academic Phrasebank” (2015) by J. Morley;
  - M. McCarthy Academic Vocabulary in Use. Edition with Answers (2016).
  - M. Swan “Practical English Usage” (2019).

Змістовий модуль 2

Методична діяльність аспіранта-практиканта:

1. Ознайомлення аспірантів з особливостями організації освітнього процесу у ЗВО (ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо);
2. Ознайомлення з кредитно-модульною організацією курсу, що його доручено викладати;
3. Ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації);
4. Вивчення робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (планів окремих анять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо);
5. Виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань протягом педпрактики;
6. Відвідування та аналіз занять викладачів кафедри.
7. Участь у роботі кафедри іноземних мов Центру.

Змістовий модуль 3

Навчальна діяльність аспіранта:

1. Планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять;
2. Проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі;
3. Проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять;
4. Розробка хендаутів;
5. Перевірка письмових робіт;
6. Проведення консультацій.

7.2 Види навчальної діяльності

Підготовка до лекцій,
Підготовка до практичних занять.
Підготовка тестів до іспиту.

8. Методи викладання, навчання

Модульне навчання.
Обговорення-дискусії.
Проблемно-пошукові методи.
Метод кейсів.

8. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання			
Оцінка	Визначення	Національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
ВІДМІННО	відмінне виконання	5, 0 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
ДОБРЕ	в цілому правильна робота з певною кількістю помилок	4, 0 (добре)	$74 \leq RD \leq 89$
ЗАДОВІЛЬНО	виконання задовольняє мінімальні критерії	3,0 (задовільно)	$60 \leq RD \leq 73$
НЕЗАДОВІЛЬНО	-	2 (незадовільно)	$35 \leq RD \leq 59$ $RD < 35$
9.2 Методи поточного формативного оцінювання			
<p>За дисципліною передбачені такі методи поточного формативного оцінювання: експрес-контроль (опитування та усні коментарі викладача за результатами опитування), настанови викладача в процесі виконання індивідуальних практичних завдань, перевірка, обговорення та оцінювання виконаної роботи.</p>			
9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання			
<p>1. Практичні заняття та самостійну роботу (підготовка навчально-методичного забезпечення проведення практичних занять, підготовка навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін та іспитів (тести тощо) – 35 балів</p> <p>2. Проведення занять (підготовка та прочитання лекції разом із науковим керівником, підготовка та проведення практичних занять, участь (разом з науковим керівником) у проведенні заліків та іспитів для аспірантів системи НАНУ – 35 балів</p> <p>3. Залік – 30 балів</p> <p>4. Самостійне написання екзаменаційного тесту (на вступ та на кваліфікаційний іспит) (+) 5 балів.</p> <p>5. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції (+) 5 балів</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік.</p> <p>В аспекті змішаного способу навчання: матеріали курсу розміщено на навчальній платформі EDMODO, код доступу – 654ys9</p>			

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання	Навчальний процес потребує використання мультимедіа, друкованих та електронних освітніх ресурсів.
10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mason, B., Krashen, S. (2020). The Promise of "Optimal Input" November 2020 Turkish Online Journal of English Language Teaching 5(3):146-155 2. Ilchenko, O., Kramar, N. (2020). English for Academic Purposes: Keeping Up with the Times. Studia Linguistica: зб. наук. пр. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Вип. 16, с. 40-57. (Фахове видання категорії Б). 3. Каплінський В. (2015). Методика викладання у вищій школі. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД». 4. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія/ під загальн. ред. С.Ю.Ніколаєвої. (2015). К.: Ленвіт. 5. Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р. (2019). Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 6. CEFR Council of Europe (2018). CEFR Companion Volume (2018). 7. Kumaravadivelu, B. (2003). Beyond Methods: Macrostrategies for Language Teaching. New Haven and London: Yale University Press. 8. Kumaravadivelu, B. (2006). Understanding Language Teaching: From Method to Postmethod. London:Lawrence Erlbaum Associates. <p>Допоміжна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Almaktary, H., & Al-Kadi, A. (2017). CALL in Post-Method Era. Indonesian Journal Of EFL And Linguistics, 2(2), 133. doi: 10.21462/ijefll.v2i2.33 2. Chen, M. (2014). Postmethod Pedagogy and Its Influence on EFL Teaching Strategies. English Language Teaching, 7(5). doi: 10.5539/elt.v7n5p17 3. Englander, K. & Corcoran, J. (2019). English for research publication purposes: Critical plurilingual pedagogies. New York: Routledge. 4. Hyland, K., & Wong, L. (Eds.) (2019). Specialised English: New Directions in ESP and EAP Research and Practice. Abingdon: Routledge. 5. Hyland, K. (2019). Second Language Writing. Cambridge: Cambridge University Press. 6. Hyland, K. & Shaw, P. (2016). The Routledge Handbook of English for Academic Purposes. Abingdon: Routledge.

7. Ilchenko O. The Language of Science = Англійська для науковців. – 4th edition, revised. – К.: «Едельвейс», 2019.
8. Jenkins, J. (2018). Not English but English-within-multilingualism. In S. Coffey & U. Wingate (Eds.), *New directions for research in foreign language education* (pp. 65-78). London, UK: Routledge.
9. Jiang, A.L. & Zhang, L.J. (2017). ESP/EAP through English-Medium Instruction: Teacher's Perception and Practices. In H. Reinders, D. Nunan, & B. Zou (Eds.), *Innovation in Language Learning and Teaching: The Case of China* (pp. 173-197). London: Palgrave Macmillan.
10. Kandel, R. (2019). Postmethod Pedagogy in Teaching English as a Foreign Language: Students' Perceptions. *Journal Of NELTA Gandaki*, 2, 91-112. doi: 10.3126/jong.v2i0.26606
11. Kaufman, S. (2019) <https://www.youtube.com/channel/UCez-2shYIHQY3LfILBuDYqQ>
12. Krashen, S. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Oxford: Pergamon Press.
13. Krashen, S. (2011). Academic proficiency (language and content) and the role of strategies. *TESOL Journal* 2(4), 381–393. doi: 10.5054/tj.2011.274624
14. Kumaravadivelu, B. (1994). The Postmethod Condition: (E)merging Strategies for Second/Foreign Language Teaching. *TESOL Quarterly*, 28(1), 27. doi: 10.2307/3587197
15. Kumaravadivelu, B. (1995). Comments on B. Kumaravadivelu's "The Postmethod Condition: (E)merging Strategies for Second/Foreign Language Teaching": The Author Responds. *TESOL Quarterly*, 29(1), 177. doi: 10.2307/3587814
16. Kumaravadivelu, B. (2003). *Beyond Methods: Macrostrategies for Language Teaching*. New Haven and London: Yale University Press.
17. Leki, I., Cumming, A., & Silva, T. (2010). *A Synthesis of Research on Second Language Writing in English*. New York: Routledge.
18. Schaller-Schwane, I. (2018). ELF as multilingual “edulect” in a bilingual university. *Journal of English as a Lingua Franca*, 7(1), 113-129. doi: 10.1515/jelf-2018-0005

Силабус підготували:

Ільченко О.М., д.філол.н., проф.

Крамар Н.А., доктор філософії з філології

Кравченко Н.Г., к.філол.н., ст.викл.

